

ИНФОРМАЦИЯ

Пандемично разпространение на африканската чума по свинете (АЧС) през 2018 г. и тенденции в развитието ѝ в началото на 2019г.

Вирусът на африканската чума по свинете (ASFV) в последните месеци на 2018 г. и началото на 2019 г. се разпространява с все по-бързи темпове към все по-голям брой страни. Анализът на данните показва, че огнищата на АЧС се увеличават, както при домашните така и при дивите свине, като вече има и открит вирус на АЧС в месни продукти в различни части на света.

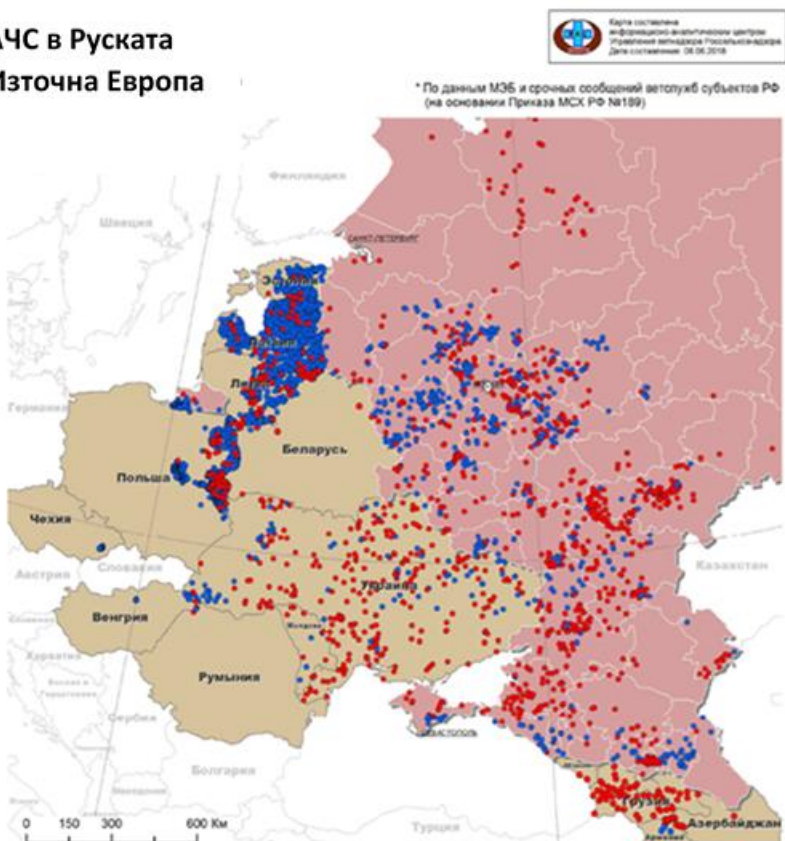
Разпространение на АЧС в ЕС през 2018 г.¹

През 2017 г. в ЕС са регистрирани 123 огнища на домашни свине, а през системата ADNS са докладвани 3 867 случая при диви свине.

Епизоотична ситуация на АЧС в Руската Федерация и страните на Източна Европа 2007 – 2018 г.

Азербайджан (2008 г.) домашни - 2 дивие - нет	Молдова (2016 - 2018 гг.) домашни - 12 дивие - 3
Армения (2007 - 2011 гг.) домашни - 28 дивие - 3	Полша (2014 - 2018 гг.) домашни - 113 дивие - 2139
Беларусь (2013 г.) домашни - 2 дивие - нет	Россия (2007 - 2018 гг.) домашни - 785 дивие - 613
Венгрия (2018 г.) домашни - нет дивие - 14	Румъния (2017 - 2018 гг.) домашни - 5 дивие - нет
Грузия (2007 г.) домашни - 60 дивие - нет	Украина (2012 - 2018 гг.) домашни - 276 дивие - 80
Латвия (2014 - 2018 гг.) домашни - 60 дивие - 2418	Чехия (2017 - 2018 гг.) домашни - нет дивие - 221
Литва (2014 - 2017 гг.) домашни - 67 дивие - 755	Естония (2014 - 2016 гг.) домашни - 18 дивие - 1034

Условни обозначения:
• Огнища при домашни свине
• Огнища при диви свине

¹ Подробни данни за разпространението на АЧС до края на 2018 г. можете да видите на страницата на Центъра за оценка на риска по хранителната верига - „Епидемиологичен анализ на заболяването Африканска чума при диви и домашни свине (ASF) в страните от Европейският съюз (ЕС), за периода ноември 2017 - ноември 2018 година“: http://corhv.government.bg/?cat=27&news_id=759

През 2018 г. (до м. септември) в ЕС имаше **167** огнища при прасета в следните страни Полша, Естония, Латвия, Литва, Чешка Република и Унгария. Наблюдаваше се леко увеличение на броя на епизоотичните огнища (ЕО) в сравнение с 2017 г., но не много съществено. Новите райони в Централна и Северна Полша на границата с руския ексклав² на Калининград бяха източниците на вирус за тези допълнителни случаи.

Румъния започна да съобщава за ЕО на АЧС в южната част на Тулча през май 2018 г., а броят на случаите при домашни свине достигна над **1200** (предимно заден двор, включително някои големи промишлени стопанства), което бе **9** пъти повече от ЕО на АЧС в останалите засегнати страни на ЕС.

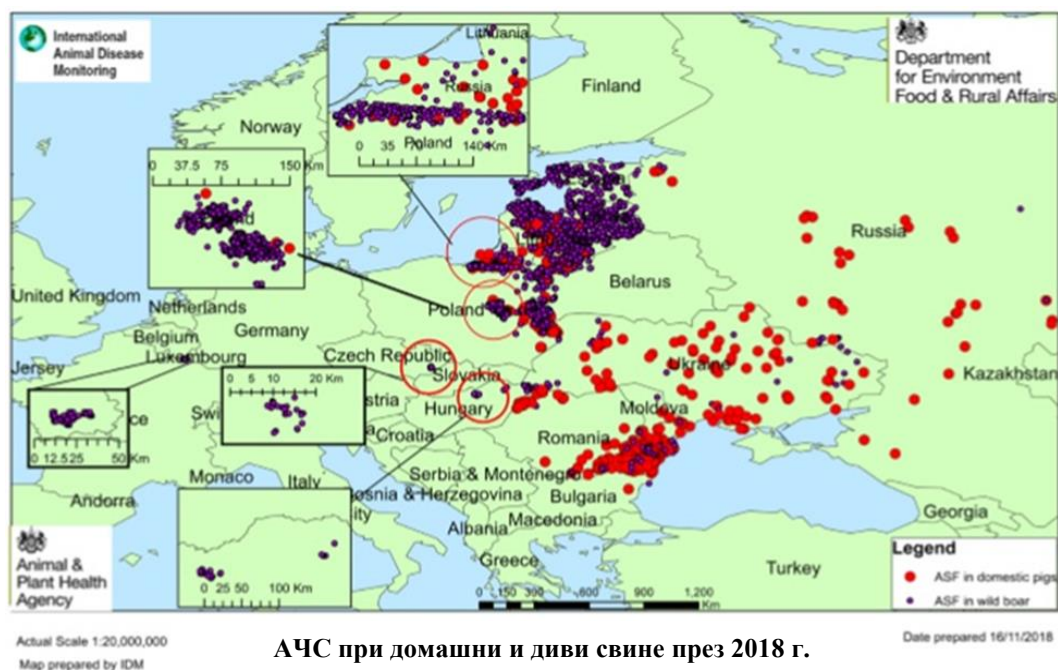
В Молдова през 2018 г. също имаше **16** случая на АЧС.

През 2018 г. АЧС навлезе и при домашните и при дивите прасета в **България** – на 31.08 2018 г. в село Тутраканци в стопанство с домашни свине. До края на 2018 г. в България има обявени още 5 случая на АЧС при диви свине.

Освен това на 9 септември 2018 г. беше съобщено за откриване на АЧС в **Белгия**, в община Етал, провинция Люксембург, на две болни диви прасета, което отново представлява друг голям „географски скок“ на вируса на АЧС. Въпреки че източникът все още не е потвърден, най-вероятната причина е чрез опосредствани от човека пътища. През 2018 г. са регистрирани **164** огнища на болестта сред дивите свине в Арлон (19), Виртон (35), Мекс-Деван-Виртън (16), Музон (3), Сен-Легер (20), Тентиги (20), Етал (51). **Няма огнища по домашните прасета.**

Предишните огнища в Румъния през 2017 г. са били на северната граница с Унгария и Украйна, и въпреки че първичният източник на заразата не е бил докладван, вторият случай е бил установен при глиган, преместен във ферма за целите на чифтосване/осеменяване (EFSA, 2017).

Фигура 1: Карта на огнищата в Европа през 2018 г.

АЧС при домашни и диви свине през 2018 г.

С уточняващи прозорци за Белгия, Чешка република, Калининград, Полша и Унгария

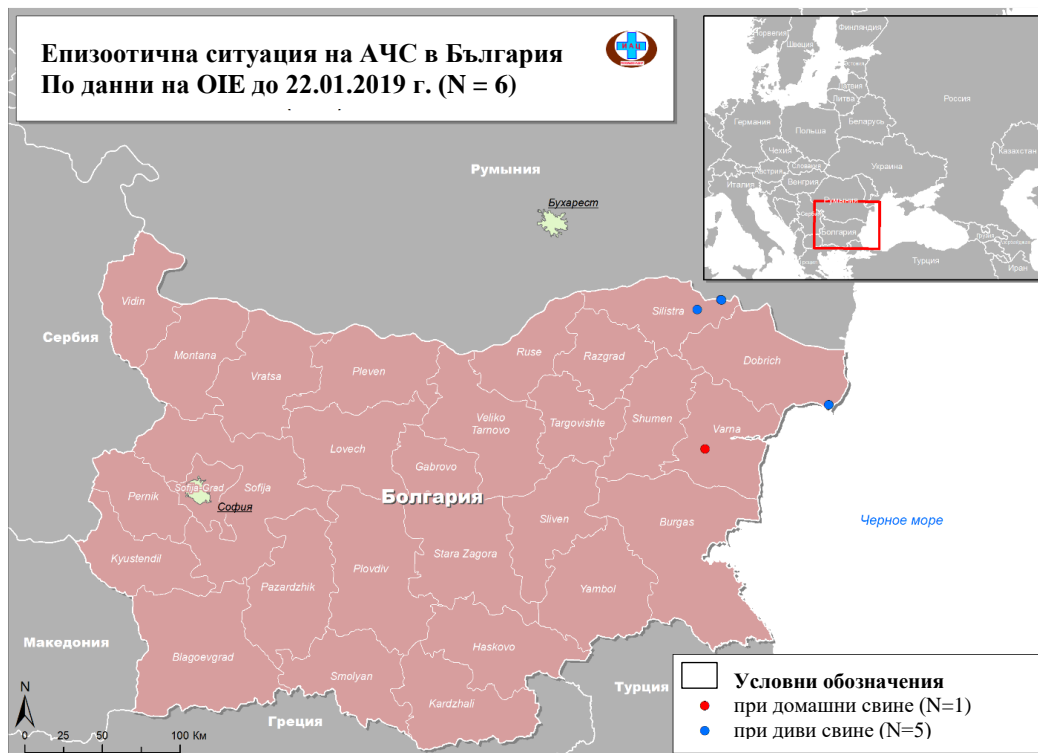
² Ексклав (от латински: *exclavis*; от *ex* – „от“ + *clavis* – „ключен“) е част от територията на страна, нямаща обща граница с нейната основна част и обкръжена от чужда територия. Примери: Калининградска област (Русия), Аляска (САЩ).

В ЕС от януари 2017 г. до 15 септември 2018 г. се развиват два епизоотични сценария. В Североизточна Европа най-често срещаните случаи на АЧС са при дивите свине, с малко спорадични ЕО на болестта в домашни свиневъдни обекти, въпреки че има и „скокове” в географското разпространение, в отделни области, които най-вероятно са в резултат на опосредствано от човека предаване. За разлика от това, в Румъния има значителен брой огнища, възникнали при домашни свине и само няколко случая при дивите свине (което може да се дължи и на по-слаб надзор). Последната мисия на Ветеринарния екип на ЕС за извънредни ситуации (CVET) идентифицира първоначалната „епидемична вълна“, изразяваща се в преминаване на заразени диви като най-вероятен източник на инфекция прасета от Украйна през Дунава, последвана от „безпрецедентна епидемия“ при домашни свине, отглеждани в стопанства тип „заднен двор“, с липсваща или лоша биосигурност, забавяне на превантивното умъртвяване (когато не е било налице обезщетяване на стопаните). През юли 2018 г., голям свинекомплекс от ~ 43 800 прасета бе заразен с вируса на АЧС, като източникът на инфекция остана неизвестен. (CFSPH, 2015)³.

НАВЛИЗАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЕПИЗООТИЯТА В БЪЛГАРИЯ

Хронология до 22.01.2019 г.

Първото навлизане на АЧС в страната е регистрирано на **31 август 2018 г. при домашни свине в с. Тутраканци, Варненска област.**

На **23.10.2018 г.** – се доказва АЧС в умряло диво прасе на изкуствената ограда в Североизточна България, община Кайнарджа, област Силистра. Най-вероятната хипотеза за източник на инфекция е, че дива свиня е преминала през границата, тъй като е имало нарушаване целостта на оградата.

³ For further information see the EUVET presentation at https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/regcom_ahw_20180712_pres_asf-euvet_rou.pdf

На **26.10.2018 г.** - АЧС се открива в диви свине, показващи клинични признаци, отстреляни в непосредствена близост до община Кайнарджа;

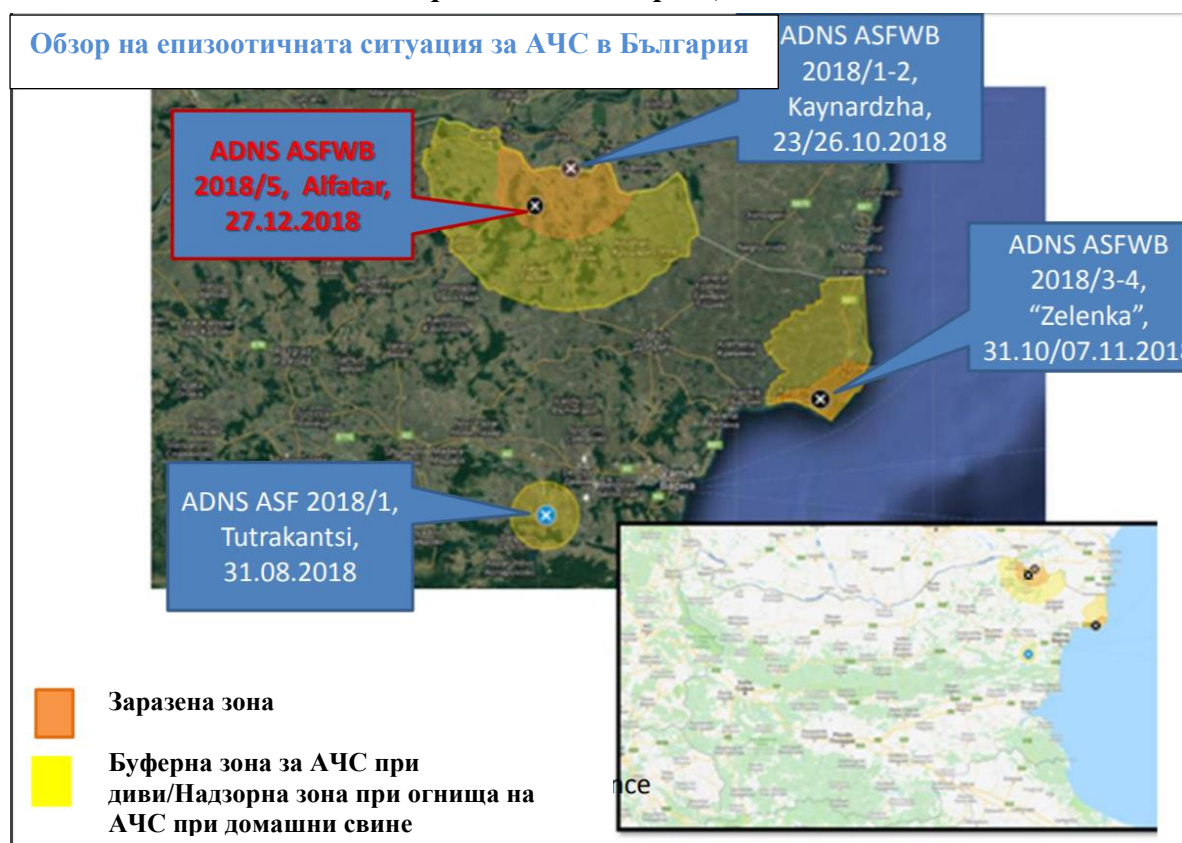
Установени са ограничителни зони около огнищата:

- Заразена зона с радиус 20 км около мястото на намерените диви прасета - 654 кв. км.
- Буферна зона - 20 км около заразената зона - 2045 кв. км.
- Надзорни зони - Силистренска и Добричка област;

В заразената зона не са регистрирани промишлени ферми. В района на Силистра популацията на дивите свине се оценява на около 1500 глави.

На **31.10.2018 г.** - АЧС беше открита при 4 диви свине, показващи клинични симптоми, в оградено ловно стопанство „Зеленка”, област Добрич, в Североизточна България;

Карта – БАБХ, дирекция ЗХОЖКФ

В периода **07-14.11.2018 г.** – вирусът на АЧС бе потвърден при 13 отстреляни диви прасета в същото ловно стопанство; Установени бяха следните ограничителни зони:

- Заразена зона - част от общините Каварна и Шабла (181 кв. км);
- Буферна зона - останалите общини Каварна и Шабла (817 кв. км);
- Зона за наблюдение - цялата област Добрич;

Не са регистрирани промишлени свинеферми в заразената зона, една промишлена свинеферма (която в момента не работи) се намира в буферната зона. Популацията на дивите свине в област Добрич е около 2000 глави.

На 27.12.2018 г. - в България бе обявен нов случай (пети) на АЧС при дивите свине в землището на с. Васил Левски, община Алфатар, област Силистра. Животното е отстреляно в ловно поле, част от Държавно горско стопанство – Силистра, дивечовъден участък – „Алеково“, който е в близост до огнищата от 23-ти и 26-и октомври 2018 г. в община Кайнарджа, същата област.

Извършва се активен и пасивен надзор в определените защитни и надзорни зони около ЕО, както и в определената високо рискова зона по границата с Румъния:

- Първа фаза - от 3 септември 2018 г. - проверки и вземане на проби за лабораторни изследвания (вирусология и серология) на всички домашни свине в 10-километровата защитна зона.
- Втора фаза - от 22 октомври 2018 г. - втори кръг на вземане на проби в рамките на 10-километровата защитна зона и клинични проверки, както в защитените, така и в 20-километровата зона за наблюдение;
- Изследват се вирусологично и серологично всички проби от диви свине.

Предприети мерки

- Прилага се Програма за надзор;
- Строг контрол на движението на хора, животни и храни/продукти от животински произход, идващи от страни с АЧС;
- Изпитване и обезвреждане на всички месни продукти, открити от граничните инспекции;
- Дезинфекция на превозни средства при влизане от Румъния;
- Обезвреждане на остатъци от въздушни и морски превозни средства, пътуващи от засегнатите от АЧС страни;
- Официални проверки за биологична сигурност във свинефермите;
- Разработване на индивидуални планове за извънредни ситуации за всички промишлени стопанства, реорганизация на графика за клане;
- Редовни срещи със заинтересованите страни (Изпълнителна агенция по горите (ИАГ), ловни организации и сдружения, свиневъдна промишленост) на регионално и централно ниво;
- Допълнително обучение по биосигурност за промишлените ферми;
- Стимули за намаляване на броя на фермите тип „задан двор“ в зоните (радиус 20 km) около промишлени ферми;
- Забрана за хранене с прясна трева/специални мерки, приложими за хранене във връзка с АЧС;
- Разработване на софтуер/приложение за ловци (текущо) и реорганизация на представянето на пробите заедно с тези за тестване на трихинела/Стимули за подаване на проби от АЧС + трихинела;
- Забрана за търговия с дива свиня на територията на България;
- Обучение на ловци за епидемиология, вземане на проби и засилени мерки за биологична сигурност;
- Изграждане на специални ями за трупове на диви свине и депониране на СЖП в ловните полета;
- Ограда по сухопътната граница с Румъния;
- Принудителен/засилен пасивен надзор на диви свине - задължение за уведомяване на Официалния ветеринарен лекар/Областните дирекции по безопасност на храните за всяка открита дива свиня и незабавното унищожаване на труповете под официален контрол след събиране на проби;
- Забрана на лова по границата с Румъния от Черно море до област Плевен;
- Забрана на лова в 20 км зона около огнището в с. Тутраканци - по време на ограниченията;

- Кампании за повишаване на осведомеността и редовна информация от БАБХ.

Мерки по отношение на заразените зони с АЧС диви свине:

- Забрана за лов, възможност за санитарно отстрелване на диви свине от назначени ловци, обучени за биосигурност и залавяне с капани на диви свине;
- Търсене на трупове на диви свине от назначени ловци, обучени по въпросите на биосигурността или служителите от Изпълнителна агенция по горите;

Мерки в буферни зони:

- забрана на интензивен лов (възможно е индивидуален лов);

Извършено бе и генотипизиране на установения вирусен щам на АЧС в България, което сочи, че по генетични маркери, изолираният у нас щам на вируса не се различава от вирусите, циркулиращи в страните от Източна Европа и особено от тези в страните съседни или близки на България. Той е генотип 2 (GII) и съдържа геномните сегменти CVR1, IGR2 и MGF1.

Table 4 → Summary of the molecular characterization results from Eastern European ASFV isolates 2007-2018

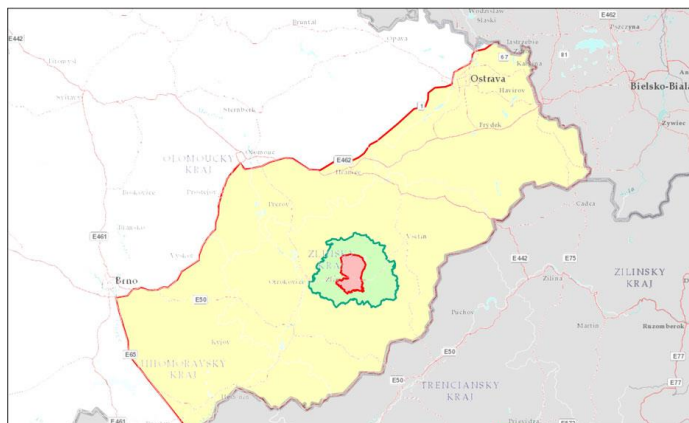
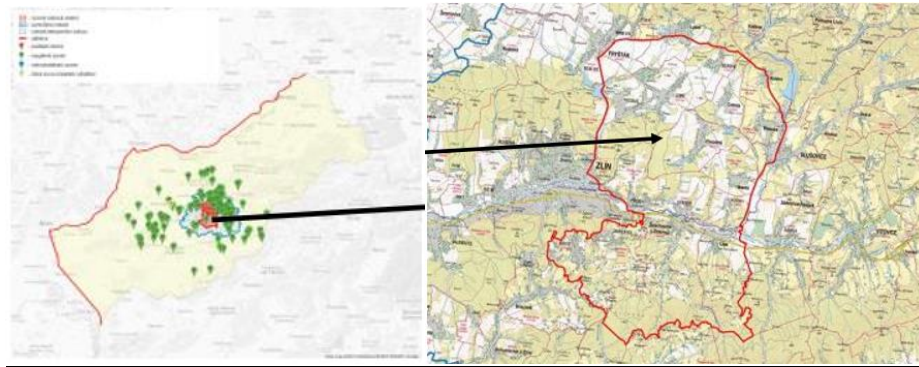
COUNTRY	YEAR	CVR SUBTYPING	IGR _{173R-1329L} SUBTYPING	IGR _{MGF} SUBTYPING
Georgia	2007	CVR1	IGR-1	MGF -1
Armenia	2007	CVR1	IGR-1	MGF -1
Azerbaijan	2008	CVR1	IGR-1	MGF -1
Russia Federation	2007-2012	CVR1		
	2012-2017	CVR1		
Ukraine	2012, 2015	CVR1		
Belarus	2013	CVR1		
	2014	CVR1		
Estonia	2015-2016	CVR1+ CVR 2	IGR-2	MGF -1
	2017-2018	CVR1 + CVR1SNP1*	IGR-2	MGF -1
Latvia	2014-2018	CVR1	IGR-2	MGF -1
	2014-2016	CVR1	IGR-2	MGF -1
Lithuania	2017-2018	CVR1+ CVR1SNP3*	IGR-2	MGF -1+ MGF -4 + MGF -5
	2014-2015	CVR1	IGR-2	MGF -1
Poland	2016	CVR1	IGR-2	MGF -1 + MGF -2
	2017-2018	CVR1 + CVR1SNP2*	IGR-1 + IGR-2	MGF -1 + MGF -2
Moldova	2016-2018	CVR1	IGR-2	MGF -1
Czech Republic	2017-2018	CVR1	IGR-2	MGF -1
Romania	2017-2018	CVR1	IGR-2	MGF -1
Hungary	2018	CVR1	IGR-2	MGF -1
Bulgaria	2018	CVR1	IGR-2	MGF -1

**BULGARIA ASFV
GII, CVR1 IGR2, MGF1**

Чешка република

В Чешката република за периода **26. 6. 2017 - 18. 9. 2018 г.** бяха регистрирани общо 230 случая на АЧС при диви свине:

- Общият брой на положителните проби от намерени мъртви диви свине бе 212
- Общият брой на положителните проби при лов на диви свине бе 18

Управление на инфекциозно огнище на АЧС в област Злин, Република Чехия: вискорискова зона (червен цвят); зона с нисък риск (зелен цвят); и зона за интензивен лов (жълт цвят)

Последните положителни случаи на АЧС при диви свине бяха регистрирани:

- **08. 02. 2018 г.** при дива свиня отстреляна при лов
- **15. 4. 2018 г.** при намерен труп на мъртва дива свиня (в труп на дива свиня умряла преди около 5 - 6-месеца);
- **След тази дата няма повече открити случаи на АЧС в Чехия;**

Всички положителни случаи са открити в зоната с висок риск (само 89 km²) и са само при диви свине; **В Чехия няма открити случаи при домашните свине!**

При наложения интензивен отстрел на диви свине:

- Общ брой на лов на диви свине в района с интензивен лов: до 31. 1. 2018: 12 601 броя диви свине
- В периода 1. 2. - 16. 3. 2018: отстреляни 2 602 диви свине

Като най-сериозен риск от разпространение на АЧС в популацията на диви свине, чешките ветеринарни власти са определили, че са труповете на мъртви диви свине. Затова Държавната ветеринарна администрация е наредила интензивен контрол в заразената зона и събирането на трупове независимо от това колко са стари – извършено е активно претърсване в рисковата зона от местни ловни сдружения. Намерени са 40 мъртви диви свине и седем от тях са позитивни за АЧС - всички трупове са на възраст от 3 до 5 месеца.

Освен това са наложени строги мерки за предотвратяване навлизането на вируса на АЧС в свиневдните ферми – поддържа се актуален списък на свинефермите с всички категории прасета, включително фермите тип „заден двор“:

- Забранено бе отглеждането на свине в тип „заден двор“ в заразената зона от 12 март 2018 г.
- Земеделските производители са задължени да докладват всички мъртви прасета от заразената зона, извършват се лабораторни тестове за АЧС.

- Движение на свине само с разрешение, издадено от ветеринарните власти за регион Zlín.

След установяването на последния случай на позитивно за АЧС диво прасе продължава прилагането на следните мерки:

1. Електрическите огради остават функционални, както и напоените с миризма на хищници репеленти по границата;
2. Продължава активното издирване на трупове на диви свине;
3. Продължава интензивният лов на диви свине, но само чрез индивидуално ловуване от обучени ловци;
4. Всички намерени мъртви и отстреляни диви свине следва да се изследват за вируса на АЧС и труповете да се унищожават в екарисаж;
5. Първоначалната оценка (юли 2017 г.) е била само 150 - 200 (250 макс) диви свине;
6. Общият брой на заловените или намерени мъртви диви свине е от 580 до 3.09.2018 г. (297 отстреляни);
7. Направена е повторна оценка на броя на дивите свине в зоната с висок риск (оградена площ) и настоящата ситуация през юли - август 2018 г. с използване на дивечови камери (камери на пътеките на дивите животни), термовизьори и наблюдение от ловци. Общият изчислен брой прасета е 15-20 (август 2018 г.), като са наблюдавани само отделни диви свине.

Настоящата ситуация в Чехия потвърждава, че процесът на намаляване на броя на дивите свине е правилен и ефективен елемент от общата стратегия за борбата с болестта. Този метод и натрупаният опит от случая в област Злин следва да се изучава, усъвършенства и прилага и в бъдеще. За сега резултатите показват, че борбата с АЧС може да се води успешно, когато се подходи сериозно към проблема още в най ранните етапи след появата на заболяването на дадена територия и чрез предприемане на конкретни и комплексни мерки за бърза депопулация и недопускане вируса трайно да се загнезди в дивата природа или да достигне до домашните свине.

Унгария

Кумулативната епизоотична ситуация на АЧС в Унгария към 10 януари 2019г.

Според докладите на ОИЕ първият случай на африканска чума по свинете в Унгария бе регистриран на 20 април 2018 година. Към 10 януари 2019 г. в Унгария са регистрирани 138 огнища на африканска чума по свинете. Намерени са случаи на диви свине в Боршод-Абауй-Земплен (16), Хевеш (97), Ноград (5) в Северна Унгария и в Саболч-Сатмар-Берег (20) в източната част на страната.

Няма ЕО при домашни свине!

Латвия

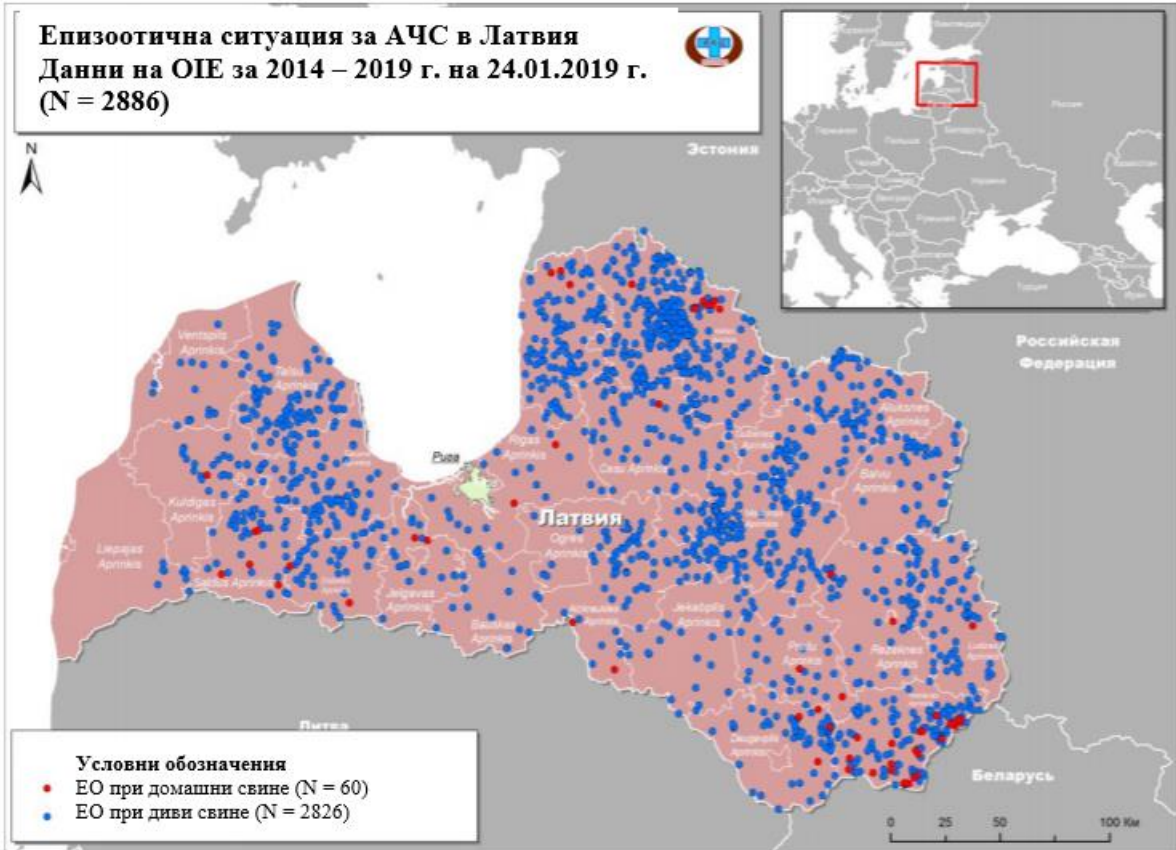
Кумулативна епизоотична ситуация на АЧС на територията на Латвия до 24 януари 2019 година:

Началото на заболяването е с дата 25 юни 2014 г. Общо през периода на наблюдение страната е обявила 2886 ЕО на АЧС;

През 2016 г. - 245 огнища при дивите свине;

През 2017 г. - 955 огнища на АЧС при диви свине в 83 области; 8 огнища на АЧС при домашни свине в осем области на страната;

През 2018 г. - 686 огнища при диви свине в 86 области и 10 огнища при домашни свине в шест области на страната.

Полша

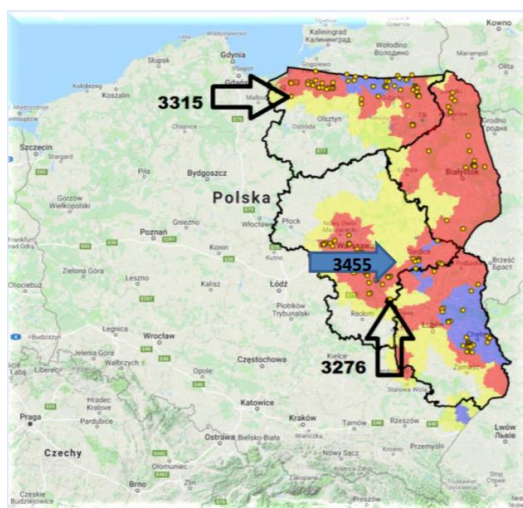
Според докладите на ОИЕ, в периода от първото огнище на **17 февруари 2014 г. до 9 януари 2019 г.** Полша е обявила **3 392 ЕО** на АЧС - от тях 213 огнища при домашни свине и 3179 при дивите.

През 2016 г. са регистрирани 104 огнища на АЧС в 10 области;

През 2017 г. - **861 огнища** на АЧС: в 29 области;

През 2018 г. - **2341 огнища** на АЧС: в 51 области: при диви свине - **2243** и при домашни свине - 109 огнища (последното потвърдено на 19 септември 2018г.).

В Полша за предотвратяване разпространението на АЧС среди дивите свине са отстреляли досега около **200 000 диви прасета**.

Полша през 2018 г. е рекордна година за огнища на АЧС.

Както се вижда от най-новите данни за случаите на АЧС при дивите свине в Полша - 2018 г. е абсолютен рекорд, като в страната са потвърдени **2243** случая на африканска чума по дивите свине. Средно по 47 случая на АЧС всяка седмица. За сравнение: средният брой на случаите на седмица през 2017 г. е бил 14, а средният брой на случаите за периода 2014—2017 г. е бил малко над 4.

През последните 12 месеца, АЧС при диви свине е потвърдено в четири провинции -

Mazovia, Люблин, Podlaskie и Warminsko-Mazur. В тези области са открити съответно 976, 924, 216 и 327 случая на заболяване. Това означава, че само в региона на Mazovia миналата година са разкрити повече случаи, отколкото през предходните четири години.

През 2018 г. положението в североизточната част на региона се успокои в област Люблин, но болестта се премести на юг.

Първите случаи на АЧС в Варминско-Мазурската област започват да се появяват в началото на миналата година и след няколко месеца, и особено след средата на годината болестта се появява почти по цялата граница на Полша с есклава на Руската Федерация Калининград.

Най-много случаи на заболяване през 2018 г. има в Мазовецкото воеводство, а експертите бяха най-обезпокоени от обхвата на АЧС към провинция Лодз.

Според експерти, през следващата година не се очаква подобрение в ситуацията. Широкото разпространение на вируса на АЧС в околната среда и проблемите с отстрела и намаляването на популацията на дивите свине не позволяват да намалее инцидентността на заболяването. Най-лошият сценарий, с който Полша може да се сблъска, е проникването на вируса в най-големите свиневъдни региони и в промишлените ферми, разположени в западните части на страната.

Руска Федерация – хронология на епизоотията от АЧС - 2007 -2019

Г.

На територията на европейската част на Руската федерация е формирана зона, ендемична за африканската чума по свинете. Продължаващото разширяване на епизоотията със завземането на нови територии показва ясно изразена опасност от АЧС като трансгранична болест – **епизоотията през 2017 г.**, обхвана териториите на Сибирската (Омска, Иркутска и Красноярския край) и Уралска федерални области (Челябинск, Тюмен, Ямал-Ненецката автономна област), както и Калининградска (ексклав, изолиран от останалата част от територията на Русия, и граничи с Полша и Литва) и Самарска области.

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136

<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg

тел. 02/4273056

През периода 2007 г. – 22.01.2019 г. са регистрирани общо 1386 огнища на АЧС, при дивите свине те са 833, а при домашните свине – 553 огнища.

От ноември 2017 г. АЧС се разпространи почти из цялата територия на Калининградския регион, но ситуацията вече е под контрол.

През юли 2018 г. АЧС влезе в една от най-големите ферми с домашни свине, където за спиране на епизоотията бяха унищожени около 111 000 свине. Това огнище е най-вероятно най-голямото в Русия по отношение на броя на умъртвените прасета.

След 2012 г. Русия намали многократно броя фермите тип „задан двор“

Някога основен начин на отглеждане в свиневъдството, понастоящем особено в резултат на епизоотията от АЧС в Русия, малките ферми тип „задан двор“ постепенно се срещат все по-рядко. В ситуация на епизоотия от АЧС от 2008 г. насам в РФ само по-големите свинеферми успяха да оцелеят, да въведат необходимите мерки за биосигурност, да си „стъпят на краката“ и да се върнат обратно на пазара, като напр. в Калининград.

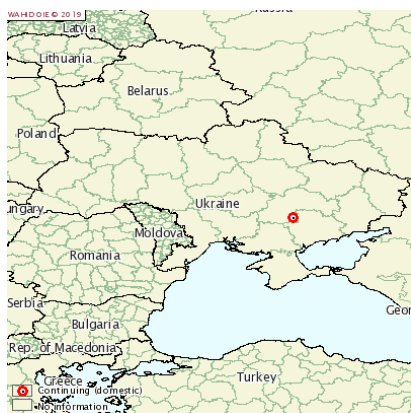
Според Съюза на руските свиневъди фермите тип „задан двор“ в Русия са произвели 1,1 милиона тона месо през 2005 г. Тази цифра се е смалила наполовина до 630 000 тона през 2015 г. **До 2024 г. се предвижда производството тип „задан двор“ да се намали до между 200 000 и 250 000 тона годишно.**

Огнищата на АЧС на изток от Урал – интересно е да се проследи колко огнища са докладвани в азиатската част на Русия на изток от Урал. Всички те се появиха през 2017 г, включително 2 огнища далеч на изток - Красноярск и Иркутск. Общо бяха докладвани 34 огнища в 6 региона, като бяха унищожени над 20 000 прасета.

Особено интересно е огнището в Иркутск – вирусът бе открит в малка ферма с 40 прасета. По права линия, то отстои на 1700 км от най-близкото обявено огнище в област Вътрешна Монголия на Китай. Вирусният геном на АЧС от фермата в Иркутск има същите характеристики, като този, намерен в Шънян, Североизточен Китай. Този факт стана известен от научната публикация на проф. Денис Колбасов и сътрудници в списание Emerging Infectious Diseases от април 2018 г.

Украйна⁴

На 11.01.2019 г. бе регистрирано първото регистрирано за годината огнище на АЧС в района на Днепропетровск при домашни свине.

Новото огнище в Украйна на 11.01.2019 г.

По данни на ОИЕ, за периода от 30 юли 2012 г. до 16 януари 2019 г. в Украйна са открити 442 огнища на африканска чума по свинете. От тях 348 огнища са сред домашни и 94 при диви свине.

През 2016 г. в Украйна са регистрирани 87 огнища на африканска чума по свинете.

През 2017 г. - 157 огнища. От тях 121 случая на огнища на АЧС сред домашни свине, 36 огнища сред диви свине.

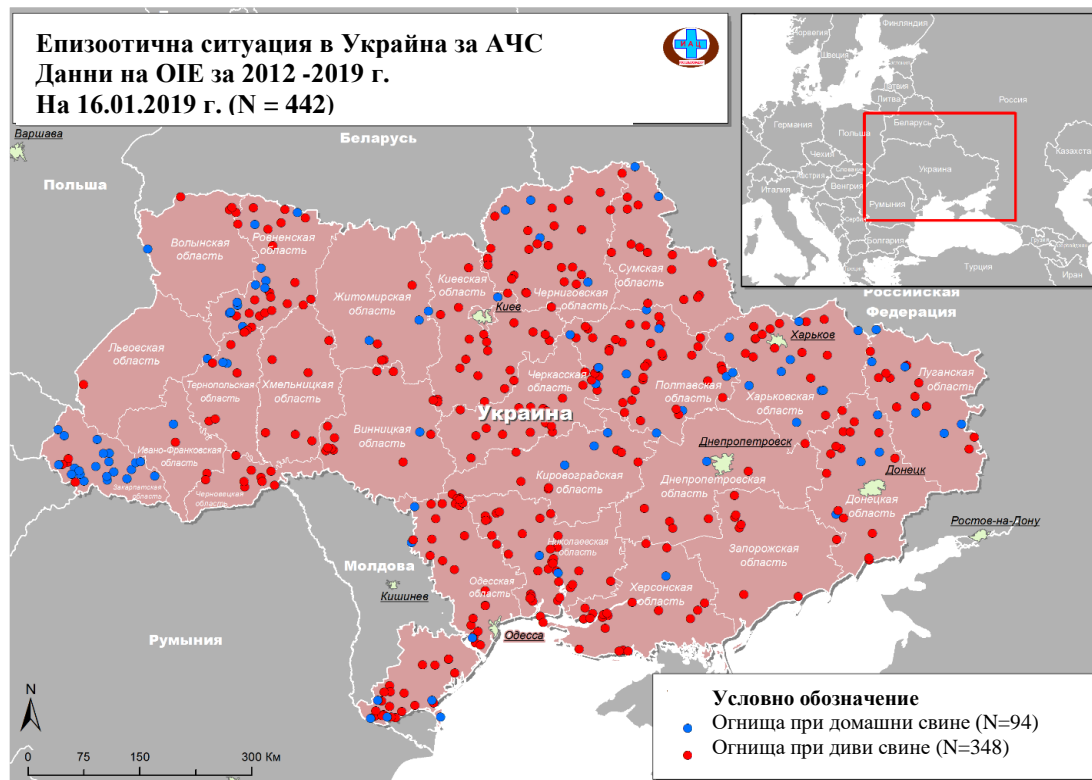
През 2018 г. в страната са регистрирани 146 огнища на АЧС:

• **сред домашните свине** болестта е регистрирана във Виница (1), Днепропетровск (1), Донецк (9), Житомир (1), Запорожие (3), Киев (10), Луганск (2), Николаев (7), Одеса

⁴ http://www.oie.int/wahis_2/public/wahid.php/Reviewreport/Review?page_refer=MapFullEventReport&reportid=29204. – 15.01.2019.

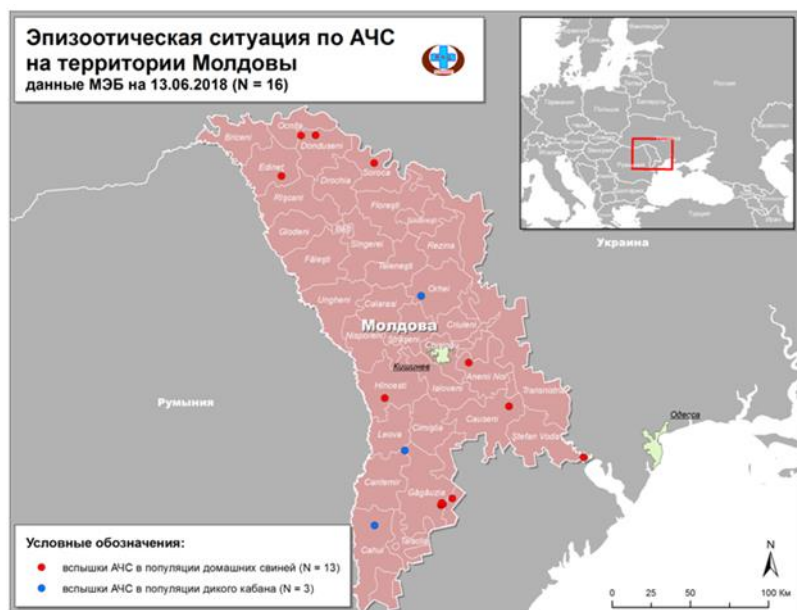
(16).), Полтава (7), Ровно (6), Сумски (5), Тернопольски (6), Хмельницьки (1), Херсонски (12), Черкашки (8), Черновски (7) и Чернігівски (2) райони;

• **сред дивни свине** - във Виница (1), Волин (1), Днепропетровск (1), Донецк (4), Житомир (1), Закарпат (11), Луганск (2), Николаев (2), Одеса (6), Полтава (1), Ровно (8), Тернополь (1), Херсон (1), Чернигов (1) райони.

Република Молдова

Първото огнище на АЧС на територията на Република Молдова е открито на **17 октомври 2016 г.** След тази дата до този момент в Молдова са регистрирани общо **47** огнища на болестта.

През **2016 г.** са обявени - **2** огнища в Дондушенски район;

През **2017 г.** - **7** огнища; при домашни свине в частните домакинства – **4** ЕО, а при дивите свине - **3** ЕО;

През **2018 г.** - **26** огнища на АЧС при домашни свине в **7** области и **12** огнища при дивите

свине;

Развитие на епизоотията на АЧС в ЕС през 2019 г.

За периода 28.12.2018-24.01.2019 г.

В Литва - 60 първични огнища на АЧС, при дивите свине.

В Латвия са докладвани 4 първични и 57 вторични огнища на АЧС при дивите свине.

Естония има нови 16 вторични огнища на АЧС при диви свине. В Естония на 29 декември 2018 г. са открити диви свине с антитела срещу АЧС.

Италия е обявила 11 първични случая на АЧС при диви свине в област Sassari, Ogliastra, Nuoro (и трите са на остров Сардиния) и е обявила 15 първични случая на АЧС при домашни свине в област Sassari.

Белгия е обявила 35 вторични огнища на АЧС при дивите свине в района на Люксембург. От последната презентация, която е представена на заседанието на 16 януари 2019 г. на Комисия РАFF⁵ в Брюксел, една от въведените нови мерки е изграждане на електрическа ограда на границата с Франция.

Полша има нови 183 първични огнища на АЧС при диви свине. Причина за безпокойство, създава откриването на все повече диви свине с изграден частичен имунитет срещу вируса. Открити са общо 22 такива случая. Това би означавало, че понастоящем 1 на всеки 5 диви прасета може да бъде устойчиво и в това състояние да пренася вируса по-дълго време.

В Унгария има 1 първично и 68 вторични случаи на АЧС, също при диви свине.

Данните за напрегнатостта на епизоотичната ситуация с вируса на АЧС в началото на 2019 г. показва, че рискът от навлизане на АЧС във Франция, Германия, Австрия, Финландия и Словакия е изключително висок.

Причината за това масово разпространение се крие, както в неспособността на властите да провеждат ефективни превантивни мерки, така и в **самия вирус, който е започнал да намалява вирулентността си и да се адаптира към засегнатата популация от диви свине.** Някои експериментални данни показват, че вирусът започва да става умерено патогенен за прасетата, някои свине ще преболедуват и ще оцелеят, за да **развият антителен имунен отговор** (доклад на Ветеринарния екип за извънредни ситуации на Общността, Литва, 2014⁶. – CVET).

В края на 2018 г., на международен симпозиум в Чешката република, беше обявено, че процентът на устойчиви на вируса на АЧС диви свине нараства (д-р Томаш Подгурски, служител на Института по биология на Полската академия на науките, намиращ се в Беловеж). Провеждайки изследвания на отстреляни животни, ученият регистрира появата на антитела към този вирус и ако доскоро броят на тези случаи беше по-малък от 1%, то сега се регистрира увеличение до няколко процента.

Този факт представлява огромна заплаха за световното свиневъдство и за популацията на дивите свине в Европа, тъй като инкубационният период и скритата циркулация на вируса на АЧС се удължава. **Заразените диви свине могат да заразяват все повече други чувствителни животни. Така заболяването АЧС придобива природно-огнищен характер.**

⁵ Постоянен комитет по растенията, животните, храните и фуражите - Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed (PAFF Committee)

⁶ see the Community Veterinary Emergency Team report from Lithuania, 2014

http://ec.europa.eu/food/committees/regulatory/scfcah/animal_health/docs/20140821_a_sf_lithuania_cvet_en.pdf

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136

<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg

тел. 02/4273056

Кумулативни данни за епизоотичната ситуация с АЧС в Белгия към 22 януари 2019 г.

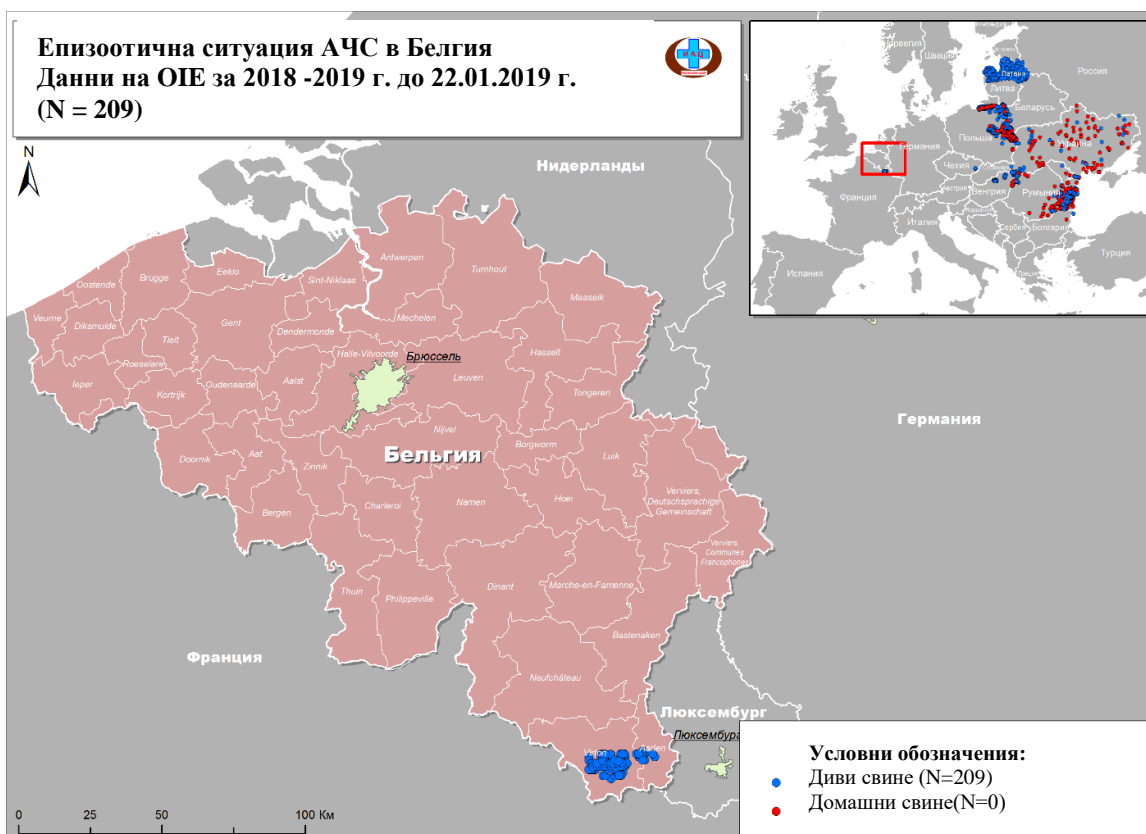
Първото навлизане на АЧС в Белгия е открито на **9 септември 2018 г.** в община Етал, провинция Люксембург. През 2018 г. са регистрирани 164 огнища на болестта сред дивите свине в Арлон (19), Виртон (35), Мекс-Деван-Виртън (16), Музон (3), Сен-Легер (20), Тентиги (20), Etal (51).

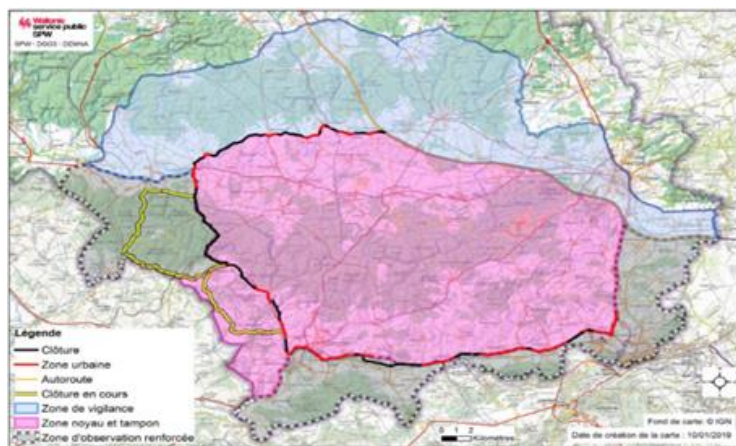
През **2019 г.** в общините Арлон (5), Виртън (6), Мексико-Виртон (12), Месанси (1), Музон (1), Тентиня (14), Етал (6) са идентифицирани 45 огнища на диви животни.

Трябва да се отбележи, че до сега няма регистрирани огнища на АЧС при домашни свине! Всички огнища са в непосредствена близост до френската граница, което означава много висок риск от навлизане на АЧС на територията на Франция.

Прилагат се мерки за контрол на АЧС

- Всички заинтересовани партньори са активно ангажирани
- Тясно сътрудничество със съседни страни
- Подготвени в случай на възникване на огнище домашни свине

И Франция и Белгия строят електрически огради от двете страни на общата си граница – карта *Federal Agency for the Safety of the Food Chain Belgium*.

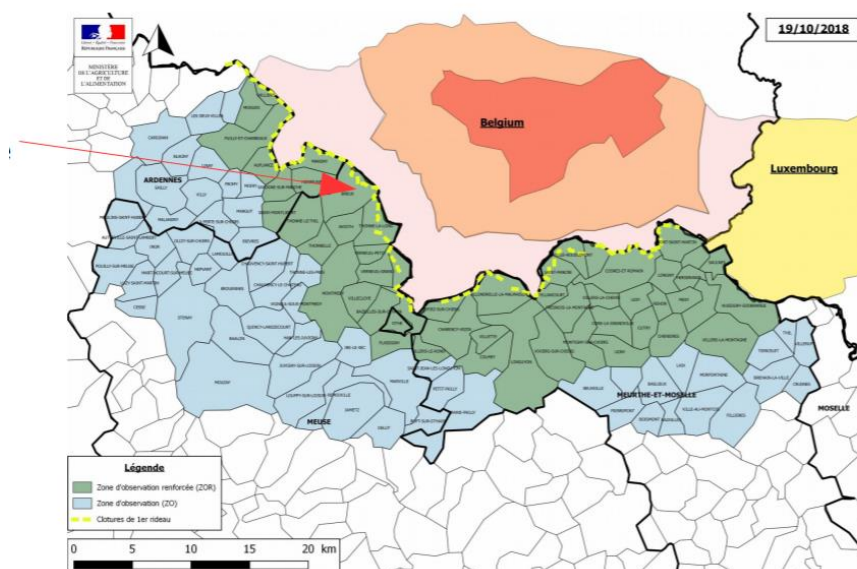
АЧС на границата между Белгия и Франция

Франция обяви избиването на всички диви свине в няколко километрова зона по протежение на белгийската граница в отговор на случаите на АЧС при диви свине в Белгия, като някои са на около километър от френската граница.

Френското правителство публикува изявление, в което се посочва, че те „сега са на ниво на максимален риск“. През миналата година избухването на АЧС в Белгия породило загрижеността за разпространението на болестта в Западна Европа и засяга големите страни производителки на свинско месо като Франция, Германия и Испания.

Мерки срещу навлизане на АЧС във Франция

До момента всички резултати от надзора (при отстрела) на диви свине във Франция са отрицателни за АЧС!

Мерки, въведени във Франция - Хронология

19/10/18: с Указ са определени рисковите зони: (на картата) на територията на 3 департамента: и започна инсталирането на първите електрически огради по границата с Белгия:

- Засилена зона за наблюдение (ЗНЗ - зелена площ): 53 комуни - 44414 хектара;

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136

<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg

тел. 02/4273056

- Надзорна зона (ЗН - синя зона): 60 комуни - 57075 хектара.

Във всяка от зоните са въведени строги мерки по отношение на лова или унищожаването на диви свине чрез определяне на минимални квоти за определени категории животни, забрана за използване на кучета, независимо от вида на дивеча в ЗНЗ, във свинефермите - засилени мерки за биосигурност, ограничаване на контакта между домашни и диви свине, засилено клинично наблюдение, обучение на ветеринарни лекари и мерки за повишаване на осведомеността сред фермерите, ловците и обществеността.

След откриването на двете положителни за АЧС диви свине от страна на Белгия, които са в близост до френската граница от януари 2019 г. Франция е въвела още по-строги мерки в „зоната с много висок риск“ в радиус от няколко километра около белгийските случаи - всички дейности по горите ще бъдат преустановени, всички диви свине ще трябва да бъдат отстреляни през следващите седмици със засилване на активното наблюдение на трупове, като целта е в зоната с много висок риск и в ЗНЗ е да се сведе популацията от диви свине до 0, а в ЗН да се увеличи отстрела със 150% в сравнение с миналата година.

Словакия – страна все още свободна от АЧС

Епизоотичната ситуация в съседните страни е крайно усложнена - много трудна ситуация за Словакия!

- в Чехия - ЕО на АЧС при диви свине в област Злин бяха на 28 км от Словакия,
- В Украйна – ЕО на АЧС при диви свине бяха на 15 км от словашката граница и ЕО при домашни свине на 20 км от границата със Словакия;
- в Унгария - ЕО на АЧС при диви свине, приблизително 15 км от границата със Словакия (Източна Словакия) и 40 км от границата със Словакия (Централна Словакия).

Италия – остров Сардиния – по доклад от заседание на Комитета РАФФ в Брюксел на 16.01.2019 г. правят следното обобщение за ситуацията с АЧС:

- През 2018 г. масовото отстраняване на свободно отглеждани свине и интензивния ветеринарен контрол доведе до значително подобрене на състоянието на АЧС, както при домашните свине, така и при дивите свине.
- Понастоящем АЧС се среща само в няколко района на централна Сардиния, най-вече в свободните свине, които не са били унищожени в няколко общини;
- Най-вероятно е ASFV да не може да се запази само в дивата свиня;
- Действията за обезлюдяване на свободно отглеждани прасета ще продължат през следващите месеци, за да намалят техния брой до незначителен;
- Цялостното изкореняване през 2019/2020 г. е реалистична цел.

Кумулативни данни и епизоотична ситуация за АЧС в Румъния⁷ към 22 януари 2019 г.

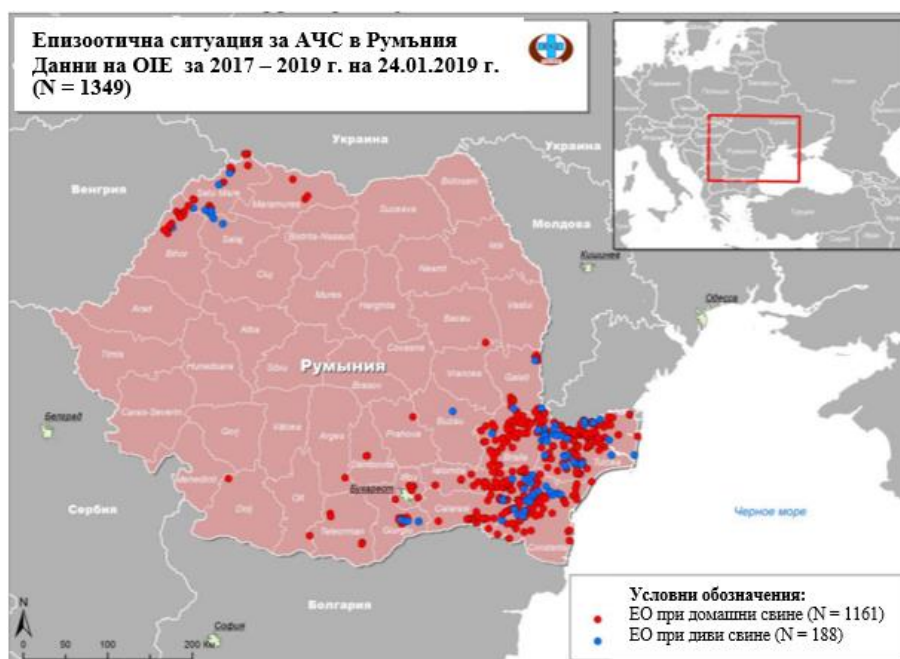
В Румъния за периода **04-21.01.2019 г.** продължават да се обявяват нови случаи на АЧС, както при домашните така и при дивите свине.

- При домашните – **19 първични и 2 вторично огнища** - засегнатите области са Bihor, Braila, Buzau, Galati, Tulcea, Constanta, Calarasi, Teleorman и Vrancea.
- При дивите – регистрирани са **26 първични огнища** в областите Bistrita Nasaud, Calarasi, Galati, Giurgiu, Ialomita, Satu Mare, Teleorman, Tulcea, Constanta

Огнища с натрупване до 18.01.2019 г.

Първото влизане на АЧС в Румъния беше на **27 юли 2017 г.** По данни от 22 януари 2019 г. пред ОИЕ са нотифицирани 1336 огнища на болестта: 1154 от тях са сред домашни свине и 182 огнища сред диви свине.

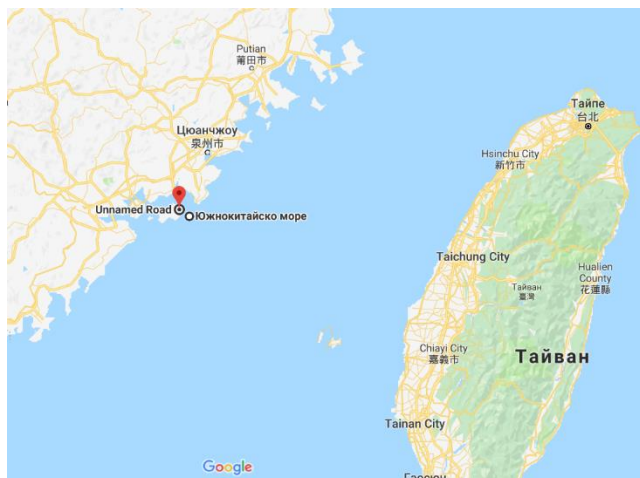
Случаите на АЧС са регистрирани в Арджес (1), Бихор (45), Браила (122), Бузю (7), Вранча (2), Галац (21), Гюргево (40), Долж (1), Димбовица (2), Илфов (10), Констанца (82), Кале-Раши (118), Марамуреш (3), Олт (6), Сату-Маре (40), Саяж (4), Телеорман (38), Тулча (659) и Яломица (135). Нотифицирани са огнища на АЧС в населените места, разположени на границата с Унгария, България, Молдова и Украйна.

⁷ http://www.oie.int/wahis_2/public/wahid.php/Reviewreport/Review?page_refer=MapFullEventReport&reportid=29208. – 15.01.2019.

Официална информация на ОИЕ за разпространението на АЧС в благополучни преди това страни по отношение на заболяването до 21.01.2019 г.

Тайван

На остров Кинмен, собственост на Тайван, провинция Kinmen County, Град Jinsha Township, на плажа Tianpu Beach на **31.12.2018** г. е открито 1 умряло прасе, което е положително за вируса на АЧС.

Най-вероятно трупът на прасето е доплавало от брега на континентален Китай.

Остров Кинмен се намира само на няколко километра от брега на Китай и град Сямън (от континенталната част до остров Кинмен може да се стигне в резултат на кратко пътуване с ферибот). Доста често се изхвърлят боклуци в морето от континенталния бряг, а на 31 декември е намерено тялото на прасето. След откриването, тялото е опаковано и доставено на Тайванската ветеринарна лаборатория, където е потвърден вирусът на АЧС. Според Съвета за земеделие в Тайван, вирусът е 100% идентичен с изолирания щам в Китай.

На остров Кинмен има 68 ферми с общо 11 000 прасета. Около 10 ферми са разположени в радиус от 5 км от ЕО, нито една от тях не е имала инфекция, което потвърждава теорията, че прасето, чието тяло е било изхвърлено на брега, не е умряло на острова. Островът обаче няма да може да изнася свине или продукти от тях за 2 седмици.

Китай - Тайван - Съобщава се и за лице, което незаконно в края на 2018 г. е преминало границата на Тайван нелегално с кораб от Китай, е съобщило за възможна вратичка, през която може да проникне АЧС. Лицето е съобщило, че корабът е превозвал месни продукти, включително колбаси и сушено свинско месо. Полицията отчита съществуването на пропуски в правителствените мерки за ефективно предотвратяване на нелегалния внос в Тайван. На 19.01.2019 г. министърът на вътрешните работи на Тайван събщи, че за последните три дни са задържани общо 699 пътници, които са пренасяли месни продукти в Тайван. Според него, в случай на влизане в Тайван на вируса на АЧС загубите в свиневъдството могат да бъдат в размер на 200 милиарда нови тайвански долара годишно.

Централният щаб за противодействие на епидемията на АЧС на 19.01.2019 г. събщи, че тялото на прасе, открито на плажа на необитаем остров близо до Матцу, окръг Lianjiang, близо до Китай, на 17.01.19 г., при изследването е положително за АЧС.

Монголия:⁸

В Монголия на **9 януари 2019 г.** е регистрирано първото огнище на АЧС при домашни свине (болни са 85 свине и са унищожени 214), в аймак Булган, разположен в

⁸ http://www.oie.int/wahis_2/public/wahid.php/Reviewreport/Review?page_refer=MapFu IIEventReport&reportid=29213. – 15.01.2019

северната част на страната на около 270 км по права линия на запад от столицата Улан Батор.

Много бързо, още на 10.01.2019 г., възникват още огнища на АЧС – 2 огнища в Орхон с 115 и съответно 148 болни свине, и 1 огнище в аймака Тъов със 17 болни животни и на 12.01.19 в Дунд Гови - 9 болни животни.

На 21 януари 2019 г. е обявено 5-то ЕО - 289 болни животни с клинични признаци, които са умрели и 55 прасета са убити и унищожени.

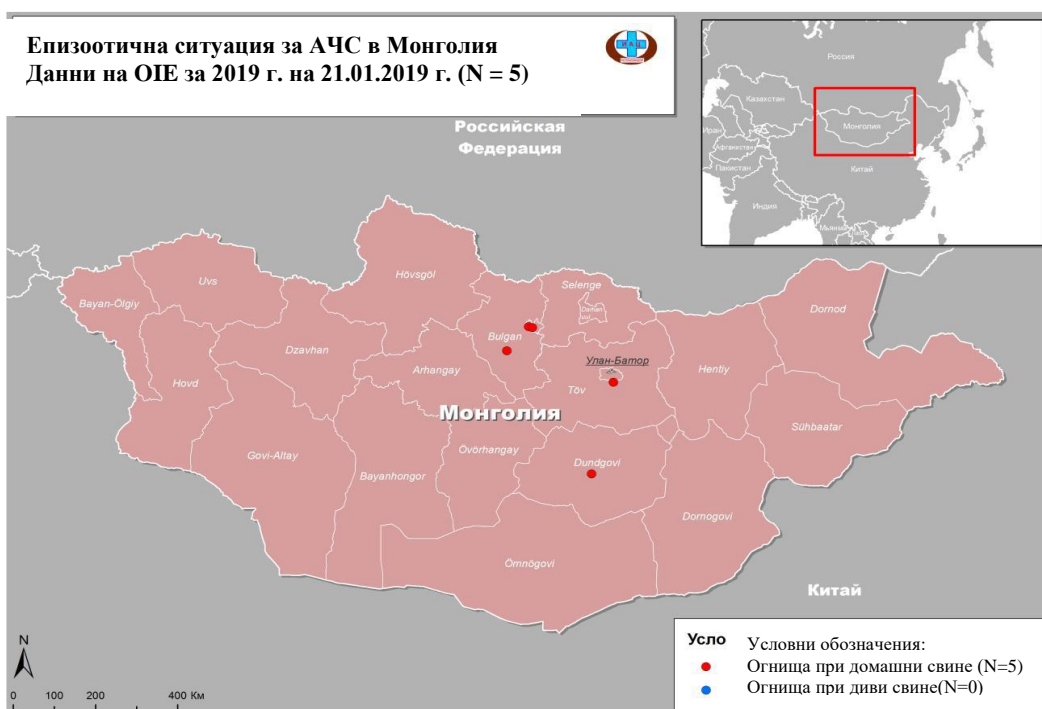
Огнищата на АЧС са в четири аймака в централната и северната част на републиката (Булган, Дунд Гови, Орхон, Тъов).

На границата между Русия и Монголия се прилага засилен контрол при внос на животни, фуражи, продукти и суровини от животински произход.

АЧС в Монголия в периода 9.01.-21.01.2019 г.

Източникът на инфекция е неизвестен и все още се проучва. **Предприети мерки:** надзор в защитната и надзорната зони; карантина, зонирание, дезинфекция, официално обезвреждане на трупове, карантия и отпадъци, без лечение на болни животни - депопулация в централната и северната част на страната;

Откриването на африканска чума по свинете (ASF) в Монголия е забележително по няколко начина:

Първо, уникално е местоположението. Страната граничи с Русия на север и Китай на юг. Виждайки, че най-новите огнища на АЧС са съобщени от Китай, би било логично, че вирусът е проникнал в Монголия от Китай. Най-близката известна локализация на АЧС обаче е в Русия. В Иркутск е установено, че фермата с 40 животни е била заразена през март 2017 г., отдалечена на около 450 км от огнището в Монголия. Най-близките огнища на АЧС в китайската провинция Вътрешна Монголия са на 1000 км от това място. Времето и допълнителните генетични изследвания ще покажат дали произходът на АЧС в Монголия е бил от Европа или от Азия.

Вторият въпрос, който е забележителен е, че за разлика от Китай, Монголия няма развита традиция в свиневъдството и не отглежда много свине. Според данни на ФАО за 2017 г. в страната са регистрирани малко под 32 000 прасета. Животновъдството на страната е съсредоточено около номадското овчарство, отглеждат се и кози, говеда и най-вече коне и камили.

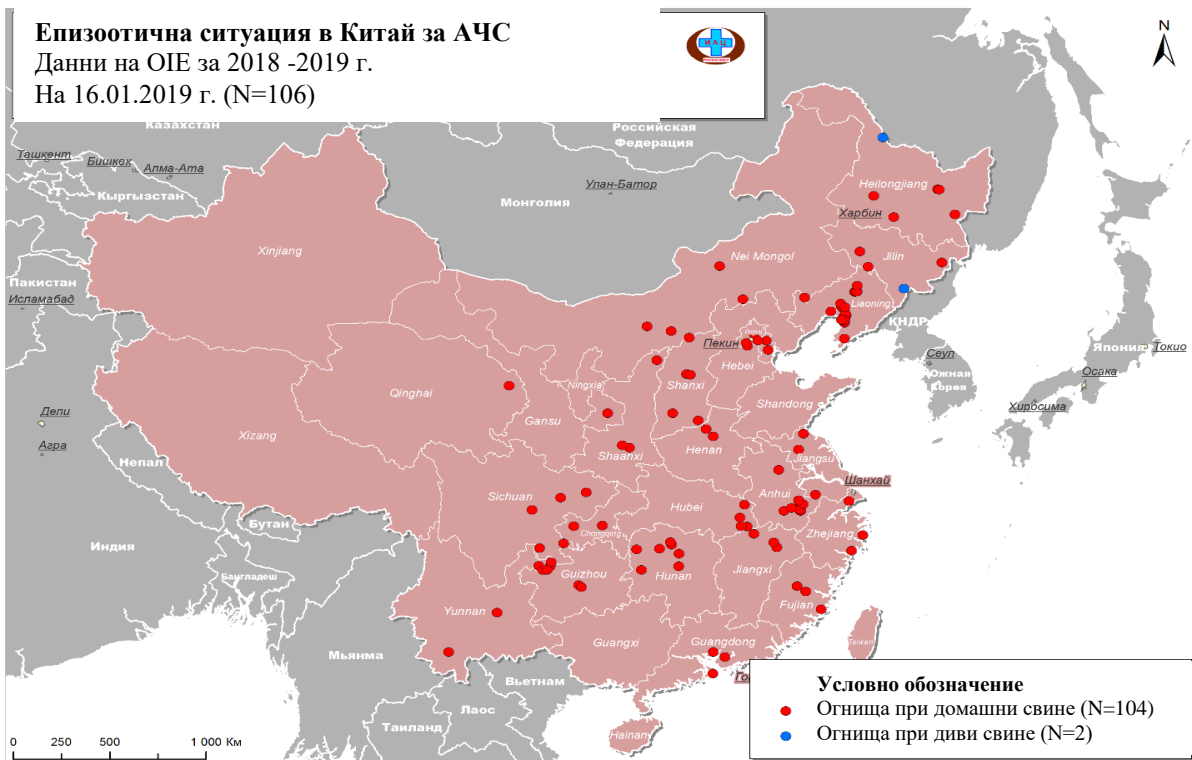
Китай

От август 2018 г. в 24 провинции и региони, равни по статут на провинции на Китай, са регистрирани случаи на заразяване на домашни свине с АЧС. Понастоящем специалните мерки за блокиране разпространението на вируса вече са премахнати в 77 заразени района в 21 региона на Китай.

Първият случай на АЧС в Китайската Народна република (КНР) бе идентифициран на **1 август 2018 г.**

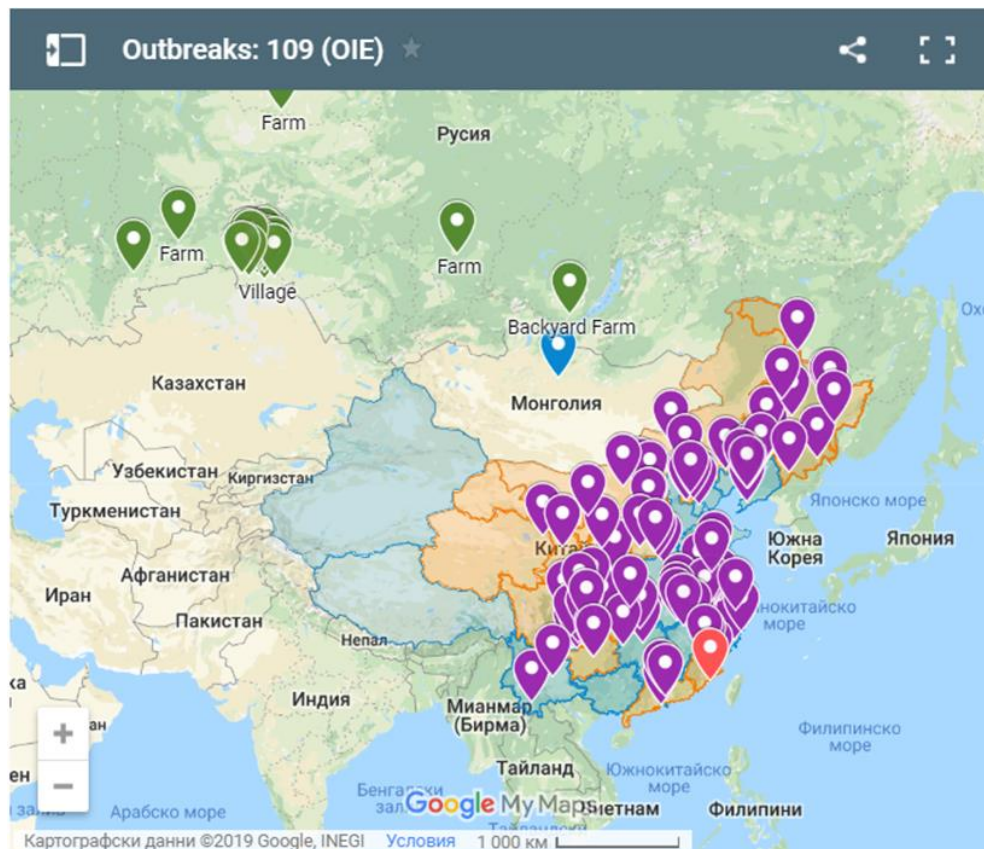
През 2018 г. в страната са регистрирани 102 огнища сред домашни свине в провинциите: Анхуей (9), Дзилин (3), Гуандун (3), Гуейджоу (4), Ляонин (22), Съчуан (5), Фудзиен (3), Хъйлундзян (5), Хубей (4), Хунан (7), Хънан (2), Дзянси (3), Дзянсу (2), Цинхай (1), Джъдзян (2), Шанси (5), Шънси (3), Юннан (5) в автономния район Вътрешна Монголия (5) и в градовете Пекин (4), Тиендзин (2), Чун-цин (2) и Шанхай (1). Сред дивите свине болестта е установена в провинциите Дзилин (1) и Хъйлундзян (1).

През 2019 г. са регистрирани **4 огнища сред домашни свине** в провинция Дзянсу (1) и Гансу (2 огнища на 07.01.19 и на 11.01.19 г., като най-вероятната причина за заразяване е хранене с хранителни отпадъци) и в Нинся-хуейски автономен регион (1 огнище на 19.01.19) в северозападната част на страната.

В Китай заради взетите мерки за биосигурност и спиране разпространението на АЧС в стопанствата са унищожени **916** хиляди прасета.

Какъв е най-вероятният път за влизане на вируса на АЧС в Китай?

Карта – огнища на АЧС в Русия през 2017 г.(зелено), Китай през 2018 г. (лилаво) и Тайван (оранжево) и Монголия (синьо)

Логично би било да се очаква, че Русия е източник за заразяване. В крайна сметка, тя е единствената граничеща страна с известни огнища на АЧС преди август 2018 г. Още повече, че Русия и Китай имат почти 4300 км граница (в 2 части), което означава, че има много места, където вирусът може да е проникнал по един или друг начин.

Голяма прилика на генома на АЧС

Изследване, проведено от китайски изследователи, изглежда също сочи в тази посока. Скоро след първите огнища, те публикуваха анализ на генома на вируса на АЧС, изолиран в 3 ферми в провинция Шенянг, Китай в началото на август 2018 г. В публикация в списание *Transboundary Emerging Diseases*, те излагат заключението, че генните проби от тези три ферми са едни и същи и ги означават като ASFv-SY18.

След като го сравняват с други известни щамове, изследователите са стигнали до заключението, че китайският щам принадлежи към групата на генотип II, „и споделя 100% нуклеотидна идентичност със щамове, намерени в Грузия (2007), Краснодар (2012), Естония (2014) и Иркутск (2017 г.)“. Китайските изследователи твърдят, че намерените резултати показват тясна връзка между тези вируси, което предполага, че огнището на АЧС в Китай е причинено от пан-руския щам на АЧС.

Русия обаче отхвърля версията, че вирусът в Китай е дошъл от Русия. Россельхознадзор (Федералната служба за санитарен и фитосанитарен надзор на Руската Федерация) сочи други версии. Руски учени са провели задълбочено проучване на китайските данни след първите огнища. Руските специалисти заключават, че китайските вирусни изолати са сходни с тези в повечето европейски страни, включително Латвия, Литва, Естония и Полша, както и от Африка и страните от Кавказ и тъй като официално Русия в момента не изнася свинско месо пряко за Китай, заключението им е, че вероятно вирусът на АЧС е проникнал в Китай чрез заразени продукти от свинско месо, внесени от Европейския съюз. Между ЕС и Китай има силно развита търговия със селскостопанска продукция.

Според няколко руски консултантски агенции обаче, всъщност се осъществява непряк износ на свинско месо от Русия за Китай. Според руската аналитична агенция Делоневости 58% от износа на свинско месо от Русия (около 30 000 тона) през 2016 г. е завършил в Хонг Конг и/или Китай.

Незаконна търговия със свинско месо

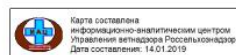
Китайските изследователи, в своята статия, сочат и друга възможна вероятност: незаконна търговия със свинско месо. В съответствие с либералната търговска политика в Китай, нарастващото търсене на свинско месо е довело до голямо увеличение на вноса на живи свине и свински продукти в Китай. Вносът на нелегални продукти и неправомерното ползване на отпадъците от кетъринга от международните пристанища и летища, за да се хранят свине, са трудни за овладяване.

Освен маршрута през ЕС руските ветеринарни власти смятат, че е възможен и 3-ти маршрут - през Близкия изток. Теоретично би било възможно вирусът на АЧС да е пътувал през Иран, Афганистан и Пакистан. Россельхознадзор заяви, че макар нито една от тези страни да не е съобщавала за нито една епидемия от АЧС, болестта може да се разпространи там, без да бъде забелязана, тъй като страните нямат бизнес със свинско месо и не отглеждат домашни свине. Версията има някои слаби страни, признати от Россельхознадзор - че сценарий, при който АЧС преминава 5 500 км през дивата природа, е слабо вероятен.

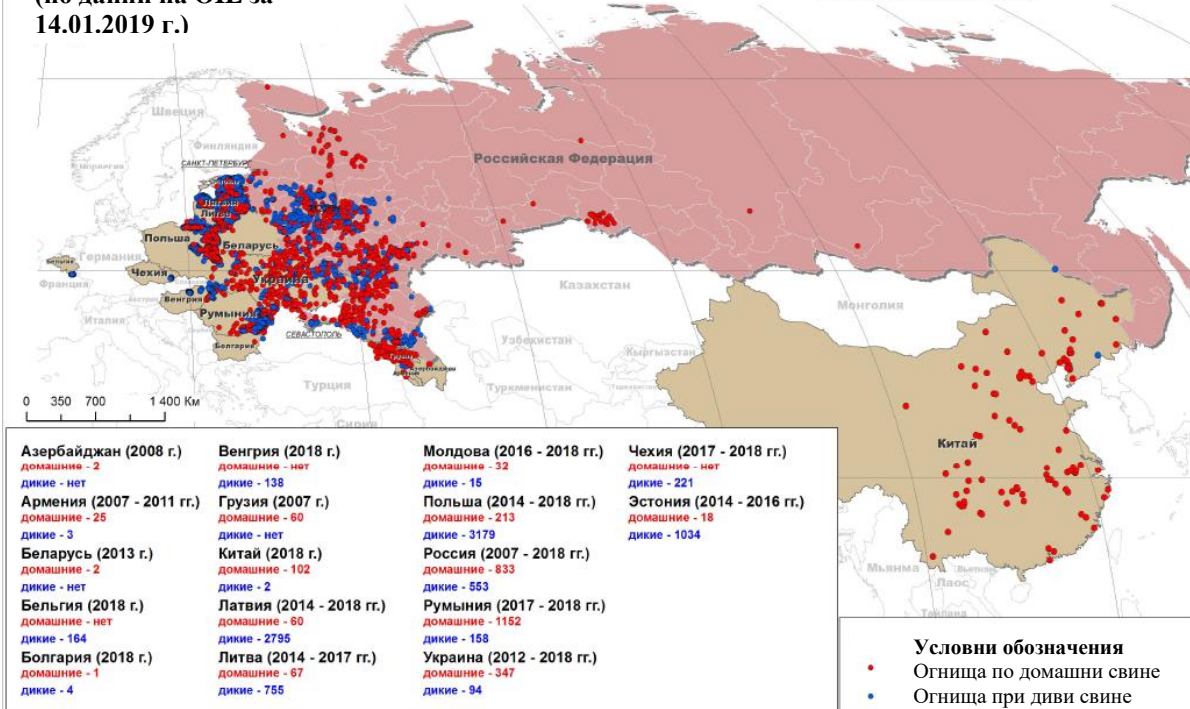
Повишава се бдителността за АЧС във всички държави по света

Епизоотична ситуация за АЧС в Русия и страните в Европа и Азия 2007-2019 г

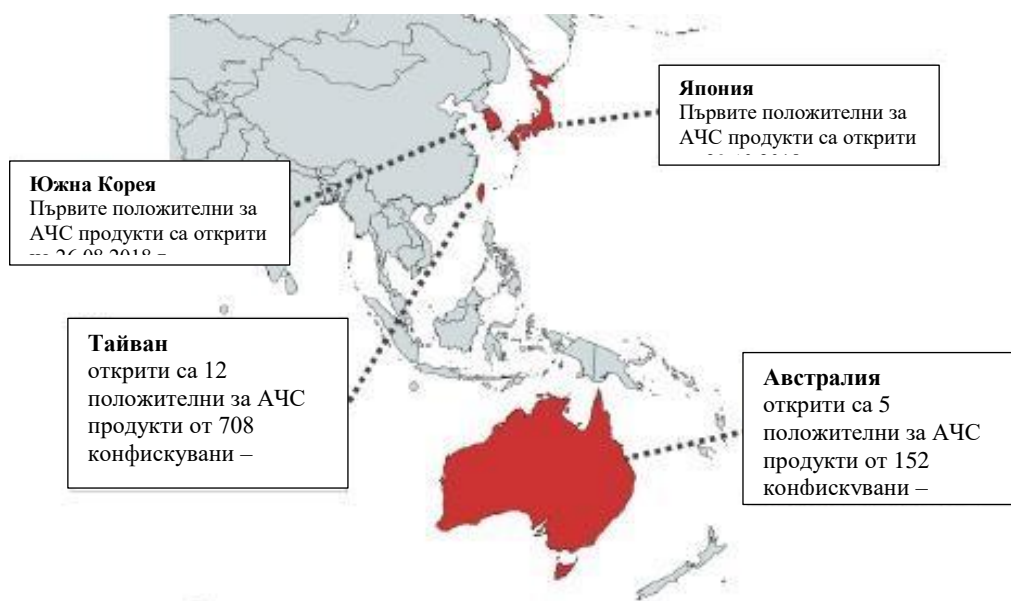
(по данни на ОЕ за 14.01.2019 г.)

* По данним МЗБ и срочных сообщений ветслужб субъектов РФ (на основании Приказа МСХ РФ №189)

Австралийското министерство на земеделието съобщи още в края на 2018 г. за първите случаи на откриване на АЧС в продукти, конфискувани от властите в пунктовете за влизане (на летища и пощенски пунктове). Властите съобщиха, че вирусът на АЧС е намерен в 6 от 152 проби, анализирани от Австралийската лаборатория за здраве на животните в Джилонг.

В допълнение към констатациите в Австралия, Южна Корея, Япония и Тайван също са съобщили за идентифицирането на вируса на АЧС в конфискувани продукти в пристанищата на влизане от август 2018 г. (Карта на - Swine disease global surveillance report).

Министерството на земеделието на САЩ (USDA) възприема заплахата от АЧС сериозно. САЩ са въвели предпазни мерки, за предотвратяване проникването на болестта чрез внос, както и мерки за бързо реагиране при констатация на АЧС.

Предотвратяване на проникването на АЧС чрез внесени свинско месо и продукти е една от мерките, за които стриктно се следи по границите, като USDA работи в сътрудничество с митническите служби и гранична полиция. Гранична полиция проверява и багажа на пътниците от засегнатите от АЧС страни поради риска, свързан с продуктите от свинско месо.

USDA не разполага с протокол за тестване на конфискувани продукти от свински произход за АЧС. Поради това се счита, че всички конфискувани продукти са потенциално замърсени и се унищожават. Съществуващите предохранителни мерки досега успешно са предотвратили проникването на много други болести по животните, засягащи свинете, като класическа чума по свинете и шапа.

Наскоро публикувано научно изследване (*Jurado et al, 2018*) изчислява относително висок риск от проникване на вируса на АЧС в САЩ чрез забранени продукти от свине, пренасяни от пътници в самолетите. Тази оценка показва, че средно, при сигурност (кумулятивна вероятност = 1) ще има проникване на АЧС в свине в САЩ чрез забранени продукти от свине, пренасяни от пътниците на въздушния транспорт веднъж на всеки 16 години, с широк 95% доверителен интервал, съответстващ на между пет и 142 години. Тъй като данните бяха анализирани преди епизоотията от АЧС да се разшири сериозно в Западна Европа и Китай, Университетът на Минесота работи по актуализация на тази оценка, изследвайки как последните промени в разпространението на АЧС са увеличили този риск.

Обединеното кралство – мерки за предпазване от проникване на вируса на АЧС

В края на 2018 г. **Министерството на околната среда, храните и селските райони на Обединеното кралство (DEFRA)** публикува качествена оценка на риска от навлизането на АЧС във Великобритания от държавите-членки на ЕС по всички пътища, включително и тези, опосредствани от човека (т.н. антропогенен фактор). Резултатите от доклада показват, че „нивото на риск за влизането на АЧС в Обединеното кралство е увеличено до средно (т.е. възникване редовно или вероятно) със средно ниво на несигурност, което предполага, че управляващите рисковете ще трябва да обмислят повече възможности за намаляване на риска“.

В Обединеното кралство има много работници от Източна Европа и загрижеността, че някой може да донесе замърсени продукти от свинско месо в Обединеното кралство, е реален. От гледна точка на управлението на риска, тази вероятност се счита за „вероятно да се случи“. DEFRA отбеляза, че транспортът и пътниците (действащи като преносители) са пътища за предаване, които представляват **среден риск за проникване на вируса на АЧС в Обединеното кралство, но с висока несигурност**. Говорител на DEFRA заяви, че мерките за борба с болестите са въведени и те работят в тясно сътрудничество със свиневъдния бранш, за да повишат осведомеността за рисковете и съветите за поддържане на висока биосигурност.

Германия

През изминалия ловен сезон в Германия са отстреляни над 800 хил. диви свине заради заплахата от проникване на вируса на АЧС, което е с 42% повече в сравнение с предходния ловен сезон. До момента в Германия случаи на АЧС няма, но разпространяването ѝ в Белгия, където са констатирани до момента 135 случая само на 60 километра от границата с Германия, в сравнение с тези в Полша и Чехия, които са отдалечени на между 300 и 400 километра, носи своите непосредствени рискове.

Светът се обединява за да спре заплахата от АЧС

В Берлин на 18.01.2019 г. се проведе Кръгла маса за разпространението на АЧС с участието на представители на компетентните служби и бизнес асоциации на Русия, Дания, Италия, Холандия и Франция. Тази година участниците в кръглата маса разгледаха ситуацията с разпространението на африканската чума по свинете и редица други опасни животински болести в Евразия обсъдиха предпазните протиепизоотични мерки, предприети в различни страни от ЕС и в Русия, и оцениха възможностите за търговия с продукти от свине в настоящите условия.

Сергей Данкверт, Генерален директор на Федералната служба за санитарен и фитосанитарен надзор на Руската Федерация (Россельхознадзор) подчерта, че тъй като АЧС отдавна престана да бъде чисто руски проблем, взаимното разбирателство и сътрудничество с експерти от страните на ЕС, както и от други засегнати страни, значително се подобрява. Става въпрос за осъзнаването, че **до момента на изобретяването на ваксината, която ще може да спре разпространението на АЧС, ще трябва да живеем с този общ проблем.** Въпреки всички ограничения, които болестта налага на свиневъдството, производството на свинско месо в Руската федерация през последните 10 години се е увеличило 2,5 пъти, достигайки 4,8 милиона тона.

Очевидно е, че без разработени информационни системи, позволяващи проследяване на движението на животни и продукти от рисковата група, и без контролиране на установените параметри на регионализация и биобезопасност, в отделните предприятия, ще бъде невъзможно да се постигне баланс между търговските интереси и задачите за осигуряване на безопасността на производството. Важно е да се преодолее междуведомственото несъгласие с действията, когато става въпрос за контролиране на запасите от диви свине, особено в природозащитни зони и резервати; Необходимо е да се обединят усилията на отделите и териториалните администрации за своевременно обезвреждане на хранителни отпадъци и трупове на животни, особено по основните магистрали, които се използват за неограничено транспортиране на стоки и неконтролирана миграция на населението. **Прогнозата за хода на настоящата панзоотия от АЧС е неблагоприятна, през 2019 г. съществува висок риск от поява на болестта във Франция, Германия, Австрия, Финландия и Словакия. В източната част на континента Азия АЧС бързо преминава през Китай и заплашва Виетнам и други страни от Югоизточна Азия.**

Участниците обърнаха внимание на 30-годишния опит на Италия за контрол на АЧС в Сардиния и намаляване на броя на огнищата от 100 случая през 2015 г. до 5 през 2018 г., за което беше необходимо почти напълно да се унищожат дивите свине и да се спре домашното свиневъдство на острова.

Датските експерти похвалиха руския анализ, отбелязаха стойността на обективната информация за организиране на съвместен отговор на болестта. Дания прави много за защита на своята територия от незаконно проникване на животни и животински продукти (оборудване на границата с Германия, намаляване на популацията на дивата свиня до минимум, допълнителна дезинфекция на животновъдните обекти и

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136

<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg

тел. 02/4273056

транспортните средства). Постигнато е взаимно разбиране не само на ниво граждански органи, но и с Министерството на отбраната относно спазването на предпазните мерки и дезинфекцията на военно оборудване и оборудването на връщащи се от учения в страни, в които са докладвани случаи на АЧС.

Благодарността към организаторите на кръглата маса и желанието за сътрудничество бяха изразени от представителите на Франция и Нидерландия, където се предприемат засилени мерки за биологична безопасност и се стартира информационна кампания сред населението поради високия риск от въвеждане на АЧС от територията на съседна Белгия.

В заключение участниците се изказаха в подкрепа на засилването на научно-техническото сътрудничество между националните научноизследователски центрове, като постигнаха съгласие за обмен на информация и съвместно търсене на начини за осигуряване на безопасен обмен на стоки.

Заклучения:

До средата на декември 2018 г. в ЕС и Украйна са докладвани повече от 6 500 случая на АЧС при дивите свине и домашните свине. Това съответства на увеличение на инцидентността на АЧС с над 50% спрямо предходната година. Множество огнища са докладвани от Румъния. Там властите са регистрирали над 1100 огнища на АЧС при домашни свине през тази година. По принцип, това са малки групи от по-малко от 100 животни, където болшинството от фермите са типа „задан двор“ или с много занижени мерки за биосигурност.

Наблюдават се и първите признаци на надежда. На изток от Естония се установяват повече диви свине с антитела, и не са открити повече животни, в които да бил диагностициран вирус на АЧС. Носителите на антитела са животни, които са се справили с болестта и са оцелели. Все още обаче не е ясно дали тези антитела защитават животните от нова повторна инфекция. Освен това АЧС може да се активизира отново, когато се появят нови поколения млади диви свине.

Досега няма ваксина срещу африканската чума по свинете, което затруднява борбата с АЧС. Въпреки това, **испански учени съобщават за ранни успехи в разработването на живи вирусни ваксини.**

Според официално представени данни до ОИЕ компетентните органи на неблагоприятните по отношение на АЧС страни показват тенденция към увеличаване на броя на огнищата в популациите от домашни свине, които са слабо защитени и нямат мерки за биосигурност във фермите. Това се дължи преди всичко на традиционното за страните от Източна и Югоизточна Европа, начин на отглеждане на домашни свине в личните стопанства – стопанства тип „задан двор“, без никакви или лоши мерки за биосигурност, практиката за отглеждане на животни на свободна паша (източно балкански свине), клането на животни в домакинствата, храненето с термично необработени хранителни отпадъци и др. Стопаните свободно закупуват и транспортират животни за отглеждане и развъждане (включително неконтролирано), активно посещават горите с достатъчно висока плътност на свободно движещи се диви свине, често има контакти или домашните свине се отглеждат в непосредствена близост с дивите. Особена роля играе активното международно движение и транспорта на хора (шофьори, пътници, посещения при роднини, екскурзии, туризъм и т.н.) и пренасянето на месни термично непреработени продукти от свине.

Според прогнозата на учените, неблагоприятната тенденция на разпространението на АЧС **по целия свят** ще продължи и ще се увеличава и през следващите години.

Прогнозата за хода на епизоотията през 2019 г. е неблагоприятна, като съществува висок риск от поява на болестта във Франция, Германия, Австрия, Финландия и Словакия. В източната част на континента Азия, АЧС бързо преминава през Китай и заплашва Виетнам и други страни от Югоизточна Азия.

Други научни становища и актуална информация от областта на здравето, хуманното отношение и благосъстоянието на животните, антимикробната резистентност, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:

Информация:

„Епидемиологичен анализ на заболяването Африканска чума при диви и домашни свине (ASF) в страните от Европейския съюз (ЕС), за периода ноември 2017 - ноември 2018 година“

http://corhv.government.bg/?cat=27&news_id=759

Както и други материали:

<http://corhv.government.bg/>

Използвана литература и повече подробности:

1. <http://www.fsvps.ru/fsvps/news/29202.html>
2. Russia: ASF reduced backyard farms; large farms profit, Pig Progress, Vladislav Vorotnikov, Russian correspondent –
https://www.pigprogress.net/Health/Articles/2019/1/Russia-ASF-reduced-backyard-farms-large-farms-profit-382386E/?cmpid=NLC|pigprogress_focus|2019-01-21|Russia: ASF reduced backyard farms; large farms profit
3. ASF China: 2nd outbreak Gansu; Mongolia reports ASF, Pig Progress, Vincent ter Beek, Editor of Pig Progress / Topic: Pigs around the world;
<https://www.pigprogress.net/Health/Articles/2019/1/ASF-China-2nd-outbreak-Gansu-Mongolia-reports-ASF-383306E/?intcmp=sticky-related-content>
4. Where did China's ASF infection come from? - Pig Progress, Vincent ter Beek, Editor of Pig Progress / Topic: Pigs around the world;
<https://www.pigprogress.net/Health/Articles/2018/10/Where-did-Chinas-ASF-infection-come-from-348116E/?intcmp=sticky-related-content&intcmp=related-content>
5. Swine disease global surveillance report, Bi-monthly update, January 16, 2018, University of Minnesota, USA;
6. STANDING COMMITTEE ON PLANTS, ANIMALS, FOOD AND FEED, sections Animal Health and Welfare and Controls and Import Conditions, Brussels, 19. 9. 2018, European Commission,
https://ec.europa.eu/food/animals/health/regulatory_committee/presentations_en#20190116

7. African swine fever in wild boars in the Czech Republic
https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/reg-com_ahw_20180919_pres_asf_cze.pdf

29.01.2019 г.

д-р Мадлен Василева и проф. Георги Георгиев

Център за оценка на риска по хранителната верига